

Δήλωση του Οικουμενικού Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίου μετά τη συνάντηση με την Πρωθυπουργό της Λιθουανίας και την Υπογραφή της Συμφωνίας Συνεργασίας

Είμαστε πράγματι πολύ χαρούμενοι που μπορούμε να πραγματοποιήσουμε αυτή την πρώτη επίσημη επίσκεψη στην όμορφη χώρα σας κατόπιν ευγενικής πρόσκλησης της αξιότιμης κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Λιθουανίας. Είμαστε προσωπικά ευγνώμονες στην Αυτού Εξοχότητα κα Ingrida Šimonytė που καλωσόρισε εμάς και το περιβάλλον μας στο Κυβερνητικό Μέγαρο και για την εγκάρδια και γόνιμη συνάντησή μας.

Επισκεπτόμαστε αυτή τη φιλόξενη χώρα για πρώτη φορά για να ενισχύσουμε τους δεσμούς μεταξύ του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Δημοκρατίας της Λιθουανίας. Μαζί με τον Πρωθυπουργό, μόλις υπογράψαμε μια Συμφωνία Συνεργασίας που ορίζει και ενθαρρύνει στενότερους δεσμούς και συνεργασία σε διάφορους τομείς κοινού ενδιαφέροντος. Όπως αναφέρεται σαφώς στο κείμενο της Συμφωνίας, η παρουσία της Ορθοδοξίας στη Λιθουανία χρονολογείται από τον 13ο αιώνα. Αυτή η μακράιωνη σχέση μεταξύ των Ορθοδόξων πιστών της χώρας σας και του Οικουμενικού Πατριαρχείου μαρτυρεί ότι αυτή δεν είναι η πρώτη επαφή μεταξύ της χώρας της Λιθουανίας και της Μητέρας Εκκλησίας της Κωνσταντινούπολης. Σήμερα ανοίγεται μπροστά μας μια νέα προοπτική μαζί με τη δυνατότητα συνεργασίας για την ίδρυση της Εξαρχίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου στη Λιθουανία.

Αυτή είναι και η θέληση των ορθοδόξων ιερέων και πιστών στη χώρα σας. Όπως αναφέρεται στη Συμφωνία Συνεργασίας, υποστηρίζουμε τις προσδοκίες τόσο της ομάδας των Λιθουανών ορθοδόξων ιερέων όσο και των πιστών που εκπροσωπούν διάφορες άλλες εθνοτικές κοινότητες στη Λιθουανία να ακολουθήσουν τη συνείδησή τους και να αποκαταστήσουν την ιστορική δικαιοσύνη ασκώντας την πίστη τους σε μια εκκλησία υπό τη δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Έχοντας επίγνωση και πλήρως προσηλωμένοι στην ελευθερία συνείδησης και θρησκείας που κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αλλά και στην Εγκύκλιο της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθόδοξης Εκκλησίας (Κρήτη, 2016), υποστηρίζουμε πλήρως το δικαίωμα των Λιθουανών Ορθοδόξων πιστών να λατρεύουν ελεύθερα και σύμφωνα με τη συνείδησή τους.

Όπως διακήρυξε η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας το 2016: *«Κανείς δεν τίμησε τον άνθρωπο και δεν τον φρόντισε τόσο πολύ όσο ο Θεάνθρωπος Χριστός και η Εκκλησία του. Θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα είναι η προστασία της αρχής της θρησκευτικής ελευθερίας σε όλες τις πτυχές της – δηλαδή, της ελευθερίας συνείδησης, πεποιθήσεων και θρησκείας, συμπεριλαμβανομένου, ατομικά και κοινοτικά, ιδιωτικά και δημόσια, του δικαιώματος στην ελευθερία λατρείας και άσκησης, του δικαιώματος εκδήλωσης της θρησκείας, καθώς και του*

δικαιώματος των θρησκευτικών κοινοτήτων στη θρησκευτική εκπαίδευση και στην πλήρη λειτουργία και άσκηση των θρησκευτικών τους καθηκόντων» (Εγκύκλιος, σημείο 16). Η Σύνοδος απηύθυνε επίσης έκκληση για εποικοδομητική συνέργεια και ειλικρινή συνεργασία μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας «προκειμένου να διαφυλαχθεί η μοναδική αξιοπρέπεια του ανθρώπου και τα ανθρώπινα δικαιώματα που απορρέουν από αυτήν και να διασφαλιστεί η κοινωνική δικαιοσύνη» (ό.π.).

Πράγματι, η συνεργασία μεταξύ ενός κράτους και θρησκευτικών οργανώσεων μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη στην κοινωνία. Τα Ηνωμένα Έθνη αναγνωρίζουν το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι θρησκευτικοί θεσμοί στην προώθηση της ειρήνης, της ανεκτικότητας και της κατανόησης μεταξύ διαφορετικών κοινοτήτων. Στην πραγματικότητα, ο ΟΗΕ έχει εμπλακεί ενεργά με θρησκευτικούς ηγέτες και οργανισμούς για την αντιμετώπιση διαφόρων κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών ζητημάτων.

Ένα από τα βασικά οφέλη μιας τέτοιας συνεργασίας είναι ότι μπορεί να οδηγήσει σε μια πιο συνεκτική και αρμονική κοινωνία. Οι θρησκευτικές οργανώσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις ηθικές και ηθικές αξίες των οπαδών τους και μπορούν να συνεργαστούν με την κυβέρνηση για τη διάδοση αυτών των αξιών στην κοινωνία. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στη μείωση των κοινωνικών συγκρούσεων και σε βαθύτερη αλληλεγγύη.

Ο ΟΗΕ έχει επίσης αναγνωρίσει την κρίσιμη συμβολή των θρησκευτικών οργανώσεων στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Για παράδειγμα, τα θρησκευτικά ιδρύματα μπορούν να είναι ισχυροί υποστηρικτές της προστασίας του περιβάλλοντος και μπορούν να συνεργαστούν με την κυβέρνηση για να καλλιεργήσουν βιώσιμες πρακτικές στις κοινότητές τους.

Η Αγία Γραφή, επίσης, τονίζει τη σημασία της συνεργασίας και της ειρήνης μεταξύ διαφορετικών κοινοτήτων. Στο βιβλίο του Ησαΐα, αναφέρεται ότι ο Θεός «θα κρίνει μεταξύ των εθνών και θα διευθετήσει τις διαφορές για πολλούς λαούς. Θα κτυπήσουν τα σπαθιά τους σε άροτρα και τα δόρατά τους σε γάντζους κλαδέματος. Το έθνος δεν θα πάρει το σπαθί εναντίον του έθνους, ούτε θα εκπαιδευτεί πια για πόλεμο» (Ησαΐας 2:4). Ομοίως, στην Καινή Διαθήκη, ο Ιησούς διακηρύσσει, «Μακάριοι οι ειρηνοποιοί, γιατί θα ονομαστούν παιδιά του Θεού» (Κατά Ματθαίον 5:9). Αυτός ο στίχος τονίζει τη σημασία της εργασίας για την ειρήνη και τη συμφιλίωση μεταξύ διαφορετικών ομάδων.

Η Αγία Γραφή διδάσκει επίσης ότι η αγάπη και η ειρηνική συνύπαρξη μεταξύ των ανθρώπων είναι τα κλειδιά για μια ικανοποιητική και ευσεβή ζωή. Στην πραγματικότητα, μία από τις μεγαλύτερες εντολές των Γραφών είναι να «αγαπάς τον πλησίον σου όπως τον εαυτό σου» (Κατά Μάρκον 12:31). Παρομοίως, ο Άγιος Ιωάννης γράφει: «Όποιος δεν αγαπά, δεν γνωρίζει τον Θεό, επειδή ο Θεός είναι αγάπη» (Α' Ιωάννου 1:4). Αυτές οι περικοπές μας υπενθυμίζουν ότι η αγάπη μας για τους άλλους είναι μια αντανάκλαση της αγάπης μας για τον Θεό και ότι δεν μπορούμε

πραγματικά να Τον γνωρίσουμε χωρίς πρώτα να δείξουμε αγάπη και συμπόνια προς τους συνανθρώπους μας.

Σε αυτό το πνεύμα, το Οικουμενικό Πατριαρχείο έχει ξεκινήσει μια σειρά πρωτοβουλιών για να κινητοποιήσει τους ανθρώπους σε όλο τον κόσμο να αναλάβουν δράση σε αυτά τα ζητήματα. Ένα από τα κύρια μελήματα της Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως ήταν η προώθηση της ειρήνης και της συμφιλίωσης μεταξύ διαφορετικών θρησκευτικών και εθνικών ομάδων. Υπήρξαμε ένθερμοι υποστηρικτές του διαχριστιανικού και διαθρησκευτικού διαλόγου και εργαστήκαμε ακούραστα για να χτίσουμε γέφυρες μεταξύ διαφορετικών κοινοτήτων. Υποστηρίζουμε επίσης σθεναρά τις προσπάθειες για την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσφύγων και άλλων ευάλωτων πληθυσμών.

Εκτός από την προώθηση της ειρήνης, το Οικουμενικό Πατριαρχείο υπήρξε επίσης πρωτοπόρος και ηγέτης στο παγκόσμιο κίνημα για την προστασία του περιβάλλοντος. Έχουμε επανειλημμένα μιλήσει ανοιχτά για την επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και έχουμε δρομολογήσει μια σειρά πρωτοβουλιών για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με αυτό το ζήτημα.

Μία από τις πιο αξιοσημείωτες ενέργειές μας ήταν η καθιέρωση της 1ης Σεπτεμβρίου^{AV} ως ημέρα αφιερωμένη στις προσευχές για την προστασία της δημιουργίας. Αυτή η απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου ενέπνευσε τον αγαπημένο μας αδελφό Πάπα Φραγκίσκο να κηρύξει επίσης την ίδια ημέρα ως Καθολική Παγκόσμια Ημέρα Προσευχής για τη Φροντίδα της Δημιουργίας, ακολουθούμενη από την Αγγλικανική Κοινότητα και άλλα χριστιανικά δόγματα και οικουμενικές οργανώσεις, όπως το ΠΣΕ και η ΚΕΕ. Ως εκ τούτου, αυτή η πρωτοβουλία της Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως έχει μετατραπεί σε πηγή ενότητας για τους χριστιανούς σε όλο τον κόσμο για την υπεράσπιση του *οίκου* μας, του κοινού μας σπιτιού.

Ομοίως, με τη Συμφωνία που υπογράφεται σήμερα εδώ, το Οικουμενικό Πατριαρχείο προσφέρεται θυσιαστικά στην υπηρεσία των Ορθοδόξων πιστών στη χώρα σας, επεκτείνοντας την πνευματική του παρουσία στη Λιθουανία μαζί με τις μοναδικές αρμοδιότητες που μας έχουν ανατεθεί από τους Αγίους και Ιερούς Κανόνες και την καθαγιασμένη μακροχρόνια πρακτική της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Αυτή είναι μια εξαιρετική τιμή για εμάς και, ως εκ τούτου, είμαστε ιδιαίτερα ευγνώμονες στον πρωθυπουργό και την κυβέρνηση της Λιθουανίας για την υποστήριξή τους.

Καθώς πλησιάζουμε στον εορτασμό της Μεγάλης Εορτής του Πάσχα, προσφέρουμε ολόψυχα σε όλους σας την Πατριαρχική μας ευεργεσία και τις πατρικές προσευχές μας. Είθε ο Κύριος να κρατά πάντα εσάς και τις οικογένειές σας και να χορηγεί στην ευλογημένη γη της Λιθουανίας ένα ευτυχισμένο και ευημερούν μέλλον! Αμήν!